

Notat om placering af FGU institutioner og skoler i Nordkommunerne i KKR Hovedstaden

Baggrund

Regeringen og en bred kreds af Folketingets partier indgik i efteråret 2017 Aftale om bedre veje til uddannelse og job. Aftalen indeholder bl.a. I) en ny uddannelsespolitisk målsætning om, at alle 25-årige skal have gennemført en ungdomsuddannelse, være i uddannelse eller beskæftigelse, II) krav om en sammenhængende ungeindsats i kommunerne samt III) etablering af en ny institutionsstruktur for de forberedende uddannelser (FGU). KKR har fået opgaven med at indstille placeringen af FGU-institutioner og tilhørende skoler efter en lokale proces.

K29 har nedsat en administrativ arbejdsgruppe til at følge og understøtte den lokale FGU-proces. FGU-arbejdsgruppen har udarbejdet hørings svar til lovforslaget og afdækket status for, hvilke kommuner der aktuelt er i dialog omkring placering af institutioner og skoler.

Der har været afholdt borgmestermøder d 7. februar og 15 marts og der er desuden blevet afholdt lokale borgmestermøder blandt de kommuner, som er i dialog, med henblik på at afklare muligheder og eventuelle udfordringer.

Blandt borgmestrene er der bred enighed om, at det er vigtigt at tage udgangspunkt i de unges perspektiv i processen omkring institutionsdannelse og placering af skoler. Det er desuden lagt op til, at inddragelsen af relevante aktører og drøftelser omkring mulige institutionssamarbejder i videst muligt omfang skal gennemføres lokalt og med involvering af eksisterende institutioner.

Placering af dækningsområder og FGU Institutioner i Nordkommunerne

Borgmestrene i de 10 Nordkommuner holdt tirsdag d. 6. marts møde om kommende FGU placeringer. Her var der bred enighed om, at der vil være behov for mindst 2 institutioner i Nord. Borgmestrene fra Gribskov, Halsnæs, Hillerød, Helsingør og Frederikssund gav på mødet udtryk for, at de var interesserede i at huse en kommende FGU institution. Der var i den forbindelse enighed om, at der er brug for mere viden om elevgrundlag, transportmønstre, driftsøkonomi og mulighederne for at kunne visitere på tværs af dækningsområder, før der kan træffes en beslutning om den mest hensigtsmæssige placering af institutioner. Borgmestrene har derfor efterspurgt et baggrundsmateriale, der kan synliggøre oplagte institutionsplaceringer med udgangspunkt i de 5 kommuner, som har tilkendegivet, at de er interesserede i at huse en FGU institution.

Det fremgår af aftalen for FGU, at følgende kriterier skal lægges til grund for placeringen af FGU-institutioner og tilhørende skoler:

- antallet af unge (elevgrundlag)
- eksisterende institutioner og bygninger
- lokale transportmuligheder
- eksisterende uddannelsesmiljøer

Borgmestrene har desuden anbefalet, at følgende områder tages med i betragtning i forbindelse med afdækningen af mulige dækningsområder:

- At der for hver af de foreslåede institutionsområder/dækningsområder bør tages forhold med omkring de eksisterende bygninger med særlig vægt på, at de eksisterende skoler der har værkstedsfaciliteter forefindes i de 2 institutionsområder/dækningsområder, da netop disse faciliteter er væsentlige for driften og er dyre at etablere.
- At der tages udgangspunkt i, at institutionsplaceringen (og dermed bestyrelsesforankringen) sker med ophav i et fagligt miljø -dvs. med udgangspunkt i en allerede eksisterende skole/uddannelsesinstitution. Udgangspunktet er, at ingen af de eksisterende skoler må lukkes og der ønskes samtidig en vurdering af, hvor der kunne være behov for at oprette nye skoler for at undgå for lange transportafstande.
- At der foretages en vurdering af den økonomiske bæredygtighed i de forskellige forslag der udarbejdes, således at der ikke risikeres at skulle lukkes skoler inden for kort tid. Dele af den beregningstekniske opgaver er løftet til KL, og der afventes aktuelt svar på en række grundlæggende spørgsmål omkring økonomi og finansiering.
- At de kommende dækningsområder giver mulighed for at koble det lokale erhvervsliv til institutionsbestyrelserne, men også frihedsgrader til at den enkelte skole kan samarbejde med erhvervslivet lokalt.

Dækningsområder

Med udgangspunkt i de 11 Nordkommuner er der flere kombinationsmuligheder, når det gælder etableringen af 2 dækningsområder og dermed 2 institutioner. Ved at benytte de opstillede kriterier for institutioner og skoler samt udgangspunkt i borgmestrenes ønsker, er det muligt at reducere antallet af kombinationer, som anses for urealistiske pga. meget lange transporttider (+1 time hver vej), manglende offentlige transportmuligheder, meget lille elevgrundlag enten pr skole eller for hele dækningsområdet eller manglende bygninger/institutioner.

Ud fra betragtninger omkring elevgrundlag, transportforhold, eksisterende institutioner, eksisterende bygninger og mulighed for hensyntagen til det lokale erhvervsliv, anbefales følgende 2 kombinationsmuligheder i forhold til dækningsområder i Nordkommunerne:

	Dækningsområde A	Antal skoler ¹	Elevmåltal (UVM)	Dækningsområde B	Elevmåltal (UVM)	Antal skoler ¹
Model 1²	Allerød, Egedal, Frederikssund, Furesø, Halsnæs, Hillerød, Rudersdal	3	512 (450 eks. Rudersdal)	Fredensborg, Gribskov, Helsingør, Hørsholm	400	2
Model 2²	Allerød, Egedal, Frederikssund, Furesø, Gribskov, Halsnæs, Hillerød, Rudersdal	4	621 (559 eks. Rudersdal)	Fredensborg, Helsingør, Hørsholm	291	1

¹Kolonnen med Antal skoler tager udgangspunkt i det antal, som eksisterer i dag (produktionsskoler og VUC). I alle modellerne er det muligt at etablere yderligere skoler end de eksisterende.

² Der er ikke udpeget placering af institutioner i ovenstående forslag.

Vurdering af de 2 modeller i forhold til nedenstående kriterier

- antallet af unge (elevgrundlag)
- eksisterende institutioner og bygninger
- lokale transportmuligheder
- elevernes nuværende bevægelsesmønstre til forberedende tilbud
- fordeling af særlige værkstedsfaciliteter på de to institutionsområder
- eksisterende uddannelsesmiljøer

Vurdering af Model 1:

I denne model er der en ligelig fordeling af elevgrundlaget i Nordkommunerne mellem de to dækningsområder A og B. Dog opnår ingen af dækningsområder det anbefalede minimum antal årselever på 470. Antallet af elever pr skole er på mellem 89-291. Minimum antal årselever pr skole er estimeret til 125-150 for at sikre en bæredygtig skole. Der er dermed mulighed for at bibeholde de eksisterende skoler og bygninger i hvert dækningsområde og det vurderes derfor, at dækningsområderne i Model 1 er økonomisk bæredygtige. Dog anses det for mindre muligt at etablere nye skoler pga. manglende elevgrundlag.

Begge dækningsområder har 2 eller 3 eksisterende skoler. Dette giver større valgmulighed for de unge og for kommunerne samt mulighed for at FGU institutionen kan have forskellige profiler på skolerne. Dermed kan der være mindre behov for at skulle visitere unge til andre dækningsområder. Dog vil nogle kommuner i hvert dækningsområde ikke have mulighed for at benytte alle skolerne i samme grad pga. transportafstande eller transportmuligheder (se bilag 1.1 og 1.2). F.eks. vil der være lang transporttid for unge i Egedal Kommune at komme til Frederiksværk og Hillerød; disse unge vil derfor i højere grad være nødt til at benytte skolen i Frederikssund, som de gør i dag, ligesom der vil være lang transporttid for unge bosiddende i Gribskov Kommune at komme til Helsingør og de derfor i højere grad kan være nødt til at benytte skolen i Helsingør.

De 11 Nordkommuner har tidligere kortlagt, hvor de unge rejser fra og til i de forberedende tilbud (se bilag 1.3). Hvis man ser på, hvilke af Nordkommunerne, de unge primært rejser til, så understøtter dette inddelingen af dækningsområde i Model 1, hvis der ses bort fra Gribskov Kommunes unge. Hovedparten af de unge i de 7 kommuner i dækningsområde A har valgt at deltage i et forberedende tilbud i Frederikssund, Halsnæs eller Hillerød. Dette dækningsområde vil derfor ikke ændre meget for størstedelen af de unge i området. Det samme mønster tegner sig også ved dækningsområde B, hvor flest unge vælger Helsingør. Gribskov er undtaget, da unge fra Gribskov Kommune primært vælger Helsingør, Hillerød eller Frederiksværk; kun 4 unge ud af 265 valgte Helsingør. Dette kan have at gøre med transportmulighederne til Helsingør.

Hvad angår tunge værkstedsfaciliteter (eksempelvis auto, metal, bygge & anlæg), findes disse typer af værksteder hos produktionsskolerne i Frederikssund, Halsnæs og Helsingør. Denne type af værksteder er dyre at etablere og ønsket er derfor, at de eksisterende værksteder findes i begge dækningsområder. I Model 1 er dette tilfældet med Halsnæs og Frederikssund placeret i dækningsområde A og Helsingør placeret i dækningsområde B. De øvrige skoler i de to dækningsområder har dermed mulighed for at dække andre erhvervsstemaer, som måtte være relevant for erhvervslivet i dækningsområdet.

Rudersdal Kommune er som udgangspunkt ikke med i modellen, men kommunen har givet udtryk for, at de overvejer at orientere sig mod Nordkommunerne, - og mere specifikt mod dækningsområde A, da en del af deres unge orientere sig mod Nord. Såfremt Rudersdal inkluderes i modellen vil det betyde, at

dækningsområde A når op på 512 årselever og er dermed over minimumskravet. Rudersdal har ingen skoler/institutioner eller forberedende tilbud. Rudersdal er pt. tegnet ind i optageområde mod syd; dette er dog kun en foreløbig oversigt, da der kan forventes ændringer i, hvor kommunerne orienterer sig hen. Der er derfor ingen ændringer i forhold til antal skoler. Furesø Kommune har nævnt som en mulighed, at de er interesseret i at oprette en skole, hvilket vil fordrer bygninger og et ungdoms/uddannelsesmiljø. Furesø Kommune arbejder på at styrke sit uddannelsesmiljø med udgangspunkt i deres 10. klasseskole og Filmstationen. 10. klasseskolen i Furesø er Nordsjællands største. Endvidere har kommunen et godt samarbejde med det lokale erhvervsliv om uddannelsesdagsorden.

Udover transport, nærhed til de unge og elevgrundlag, lægges der op til, at FGU skolerne bør være en del af et eksisterende uddannelsesmiljø. Det er vigtigt, at de unge ikke oplever at blive marginaliseret i forhold til andre unge, mens de deltager i FGU tilbuddet. Samtidig er målet, at de unge skal blive klar til at begynde og gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse, erhvervsuddannelse eller beskæftigelse efter afsluttet FGU. Det kan derfor have stor betydning, at disse uddannelser ligger sammen med eller tæt på FGU skolen.

I Model 1 vil Helsingør huse den største FGU-skole i Nordkommunerne. Derudover har Erhvervsskolen Nordsjælland en række uddannelser i Helsingør, ligesom der er gymnasier og en kommende læreruddannelse hos Københavns Professionshøjskole (se bilag 1.4 og 1.5). Dermed er der mulighed for at skabe et stærkt fagligt og pædagogisk miljø. Det samme gør sig gældende for Hillerød, som huser hovedsædet for Erhvervsskolen Nordsjælland, SOPU, Handelsgymnasiet K-Nord samt VUC & HF. Derudover har Hillerød et stort VUC center med HF (herunder HF for unge med særlige udfordringer), gymnasium samt en række videregående uddannelsesmuligheder (se bilag 1.4 og 1.5). Det samme gør sig også gældende for Frederikssund Kommune. Her er uddannelsesmiljøet især bygget op på et samlet Campus omkring erhvervsuddannelser hos Erhvervsskolen Nordsjælland, SOPU og TEC, Handelsgymnasiet K-Nord, VUC og HF samt Gymnasium og HTX.

Vurdering af Model 2:

I denne model opfylder dækningsområde A minimumskravet på 470 årselever. Dækningsområde A vil have 4 skoler og derfor mulighed for stor bredde i forhold til erhvervstemaer. Antal årselever pr skole ligger på ca. 139 og alle skoler i området vurderes derfor til at være økonomisk bæredygtige. Dog er der ikke elevgrundlag nok til at etablere flere skoler.

Dækningsområde B er under minimumskravet på 470 årselever og det kan principielt set have betydning for den samlede økonomi for institutionen. Dog er der kun 1 stor skole i dækningsområdet, hvilket vil give en stærk økonomisk bæredygtig skole og dermed mulighed for at etablere flere spor eller erhvervstemaer, såfremt bygningsmassen og placeringen tillader dette. Elevgrundlaget kan give mulighed for etablering af en yderligere skole, hvis dette ønskes. Der er pt ikke ønske herom fra Fredensborg og Hørsholm kommuner, da elevgrundlaget i de to kommuner ikke ses at være til steder. Der er ikke eksisterende institutioner/bygninger i Fredensborg eller Hørsholm, som kan benyttes eller et ungdoms/uddannelsesmiljø (se bilag 1.4).

Transporttiden for de unge vil være det samme som i Model 1 bortset fra at Gribskovsunge stilles bedre ved at de kan benytte eksisterende transportmuligheder til både Frederiksværk og Hillerød (se bilag 1.6).

Når man ser på de unges rejsemønstre, så er udgangspunktet overvejende det samme som i Model 1, hvor den store forskel er, at unge fra Gribskov Kommune ikke vil opleve ændringer, da hovedparten i dag rejser til Frederiksværk eller Hillerød eller vælger skolen i Helsingør. Model 2 vil dermed betyde bedre tilgængelighed for flere unge og færre ændringer for hovedparten af de unge. Transportmulighederne vurderes som relativt gode for de unge i Model 2.

Fordelingen af tunge værkstedsfaciliteter er det samme i begge modeller. Såfremt Rudersdal inkluderes i Model 2 vil det betyde, at dækningsområde A når op på 621 årselever og er dermed meget bæredygtigt. I dag søger kun meget få af Rudersdals unge til dækningsområde B (ca. 2,5%). Rudersdal har ingen skoler/institutioner eller forberedende tilbud. Der er derfor ingen ændringer i forhold til antal skoler.

Furesø Kommune har nævnt som en mulighed, at de er interesseret i at oprette en skole, hvilket vil fordre bygninger og et ungdoms/uddannelsesmiljø. Furesø Kommune arbejder på at styrke sit uddannelsesmiljø med udgangspunkt i deres 10. classeskole og Filmstationen. 10. classeskolen i Furesø er Nordsjællands største. Endvidere har kommunen et godt samarbejde med det lokale erhvervsliv om uddannelsesdagsorden.

Uddannelsesmiljøet for Model 2A er det samme som ved Model 1A (se bilag 1.4 og 1.5).

Placering af institution med udgangspunkt i Model 1 og 2

Borgmestrene fra Gribskov, Halsnæs, Hillerød, Helsingør og Frederikssund har givet udtryk for interesse i at huse en kommende FGU-institution. Borgmestrene har ligeledes udtrykt ønske om, at der tages udgangspunkt i, at institutionsplaceringen sker med ophav i et fagligt miljø - dvs. med udgangspunkt i en allerede eksisterende skole/uddannelsesinstitution.

Direktører fra disse 5 kommuner har på baggrund af overstående udarbejdet et bud på, hvordan de udmeldte kriterier kan tilgodeses bedst muligt i forbindelse med placering af FGU-institutioner i de to dækningsområder.

Kombinationsmuligheder i forhold til placering af selve institution:

Der er umiddelbart følgende kombinationsmuligheder for placering af institutioner ud fra borgmestrenes ønsker (modellen læses pr. dækningsområde/ pr model):

Model	Dækningsområde A	Dækningsområde B
Model 1	Frederikssund	Gribskov
	Halsnæs	Helsingør
	Hillerød	
Model 2	Frederikssund	Helsingør
	Gribskov	Helsingør
	Halsnæs	Helsingør
	Hillerød	Helsingør

Governance beskrivelse

	Dækningsområde A / institutionsområde A:	Dækningsområde B / institutionsområde B:
<u>Institutionsbestyrelsen</u>	<p>Udgangspunktet for dækningsområde A er, at alle kommuner har en plads i institutionsbestyrelsen. Institutionsbestyrelsen skal være på mellem 7 og 11 medlemmer med stemmeret. Institutioner, som dækker 8 kommuner eller flere, kan udvides op til 15 medlemmer inkl. formand.</p> <p>En plads er reserveret til en medarbejderrepræsentant med stemmeret (derudover vælges yderligere en medarbejderrepræsentant til bestyrelsen, men denne har ikke stemmeret). Derudover skal der være en repræsentant fra en erhvervsskole samt repræsentanter fra arbejdsmarkedets hovedorganisationer.</p> <p>Hvis Rudersdal Kommune indtræder i dækningsområdet, kan der være behov for at udvide bestyrelsen. I Model 1A udgør kommunerne 7 pladser. 1 plads er reserveret til en erhvervsskole og 1 plads til medarbejderrepræsentant fra FGU-institutionen. Det giver 2 pladser til arbejdsmarkedets hovedorganisationer. Såfremt 2 pladser til hovedorganisationerne vurderes at være tilstrækkeligt, er der ikke behov for yderligere.</p> <p>I Model 2A udgør kommunerne 8 pladser. Ifølge lovudkastet giver det mulighed for at udvide bestyrelsen med op til 15 medlemmer.</p>	<p>Udgangspunktet for dækningsområde B er, at alle kommuner har en plads i institutionsbestyrelsen. Institutionsbestyrelsen skal være på mellem 7 og 11 medlemmer med stemmeret.</p> <p>En plads er reserveret til en medarbejderrepræsentant med stemmeret (derudover vælges yderligere en medarbejderrepræsentant til bestyrelsen, men denne har ikke stemmeret). Derudover skal der være en repræsentant fra en erhvervsskole samt repræsentanter fra arbejdsmarkedets hovedorganisationer.</p>

<u>Formandskab</u>	For at understøtte ejerskabet til institutionen kan man lade formand og næstformand i bestyrelsen komme fra en anden kommune end den som er hjemsted for institutionen.	Formandskab og næstformandsskab går på skift mellem kommunerne. Der skiftes i forbindelse med nye valgperioder.
<u>Lokale følgegrupper</u>	Udover institutionsbestyrelsen anbefales at etablere lokale følgegrupper for den enkelte skole, hvor kommunen/ungeindsatsen kan samarbejde med det lokale og regionale erhvervsliv og uddannelsesmiljø om skolens drift og udvikling.	Udover institutionsbestyrelsen anbefales at etablere lokale følgegrupper for den enkelte skole, hvor kommunen/ungeindsatsen kan samarbejde med det lokale og regionale erhvervsliv og uddannelsesmiljø om skolens drift og udvikling.
<u>Lokal ledelse</u>	Der vil være en daglig leder på alle skoler. Det skal sikre såvel fornøden faglig kvalitet og ledelsestilsyn som dialog med aktører i lokalområdet. Institutionen har én leder, som er ansvarlig for de underliggende skoler og som står til ansvar for bestyrelsen.	Der vil være en daglig leder på alle matrikler. Det skal sikre såvel fornøden faglig kvalitet og ledelsestilsyn som dialog med aktører i lokalområdet. Institutionen har én leder, som er ansvarlig for de underliggende skoler og som står til ansvar for bestyrelsen.
<u>Visitationsprocedurer og opfølgning</u>	Der vil blive etableret tværkommunale visitations- og opfølgningsprocedurer for at smidiggøre samarbejdet, sikre målgruppen visiteres til tilbuddet og den nødvendige progression /overgang til ungdomsuddannelse/beskæftigelse finder sted.	Der vil blive etableret tværkommunale visitations- og opfølgningsprocedurer for at smidiggøre samarbejdet, sikre målgruppen visiteres til tilbuddet og den nødvendige progression /overgang til ungdomsuddannelse/beskæftigelse finder sted.
<u>Visitering til flere institutionsområder</u>	Kommunerne er forpligtet til at visitere til den/de FGU-institutioner som kommunen indgår i. En elev kan skifte til en anden institution efter nærmere fastsatte regler fra ministeriet.	Kommunerne er forpligtet til at visitere til den/de FGU-institutioner som kommunen indgår i. En elev kan skifte til en anden institution efter nærmere fastsatte regler fra ministeriet.
<u>Kommunal embedsmandsfølgegruppe</u>	Den kommunale embedsmandsgruppe drøfter koordineringen og samarbejdet på tværs inden for institutionsområdet. Gruppen består af en repræsentant fra hver kommune i dækningsområdet.	Den kommunale embedsmandsgruppe drøfter koordineringen og samarbejdet på tværs inden for institutionsområdet. Gruppen består af en repræsentant fra hver kommune i dækningsområdet.

Begrundelse for inddeling af dækningsområder til Undervisningsministeriet

Der udarbejdes 4 bilag/skemaer hvor der argumenteres for, hvordan dækningsområderne lever op til de udmeldte kriterier.

Se bilag 1.7 og 1.8 for Model 1A og 2A.

Se bilag 1.9 og 1.10 for Model 1B og 2B.

Opsamling

På baggrund af dette notat og de tilhørende bilag anbefales det, at borgmestrene drøfter materialet og beslutter, hvilken af de foreslåede modeller omkring dækningsområder der kan bakkes op omkring, og hvor man ønsker at placere FGU institutionerne i Nordkommunerne.

Bilag

- Bilag 1.1: Transportafstande Model 1A
- Bilag 1.2: Transportafstande Model 1B
- Bilag 1.3: Oversigt over elevernes rejsemønstre mellem bopæl og forberedende tilbud i Nordkommunerne
- Bilag 1.4: Oversigt over placering af eksisterende forberedende tilbud, ungdomsuddannelser og erhvervsskoler
- Bilag 1.5: Oversigt over uddannelsesudbud i de Nordsjællandske kommuner
- Bilag 1.6: Transportafstande Model 2A
- Bilag 1.7: Skabelon til UVM – Model 1A
- Bilag 1.8: Skabelon til UVM – Model 2A
- Bilag 1.9: Skabelon til UVM – Model 1B
- Bilag 1.10: Skabelon til UVM – Model 2B

Baggrundsmateriale

Der er anvendt følgende materiale til vurdering af ovenstående:

- Materiale om elevgrundlag,
- Institutionsoversigt og adresselister over produktionsskoler og VUC-institutioner i KKR Hovedstaden
- Notat om transportafstandens betydning for placering af FGU-skoler.
- Skabelon til brug for KKR's forslag til dækningsområder og institutions- og skoleplaceringer
- Kortløsning til vurdering af transportafstande ift. FGU-institutioner og FGU-skoler.
- Lokalt materiale omkring transport fra Nordkommunerne
- Oversigt over eksisterende institutioner i Nordkommunerne